

รูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา:
กรณีศึกษา ผู้ขับขี่รถยนต์ในเขตภาคกลางและกลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

A MODEL FOR THE PREVENTION OF CAR ACCIDENT USING APPLIED PRINCIPLES OF BUDDHISM :
A CASE STUDY OF CAR USERS AND OTHER RELATED GROUPS
IN THE CENTRAL PART OF THAILAND

นิวัฒน์ อมาตยกุล¹ ศิริวัฒน์ จิระเดชประไพ² อุทัย ศิริภักดิ์³ ปรีชา ดิลกวุฒิสวัสดิ์⁴
Niwat Amatyakul¹ Siriwat Jiradetprapai² Uthai Siribhakdi³ Preecha Dilokwutthisat⁴

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยได้แก่ 1) ศึกษาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ 2) ศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อประยุกต์ใช้ป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์ 3) ศึกษาการรับรู้และความตระหนักของผู้ขับขี่รถยนต์ในเขตภาคกลางต่อการเตรียมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุด้วยตนเอง และ 4) เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์ โดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มเป้าหมาย 6 กลุ่ม รวม 52 คน ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาข้อมูลเชิงปริมาณจากกลุ่มตัวอย่างคือผู้ขับขี่รถยนต์ในเขตภาคกลาง 12 จังหวัดจำนวน 399 คน ขั้นตอนที่ 3 การสร้างและประเมินรูปแบบ โดยคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินรูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์ โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์เกิดจากความประมาท ความเห็นแก่ตัว การไม่เคารพปฏิบัติตามวินัยจราจร การขาดความพร้อมของตัวผู้ขับรถ สภาพรถที่ไม่พร้อมต่อการใช้งาน การขาดความตระหนักให้ความสำคัญต่อการขับขี่อย่างปลอดภัยและความตระหนักต่อการระวังป้องกันความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน 2) หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถนำมาใช้ป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มคือ (1) หลักธรรมพื้นฐานเพื่อเข้าสู่การพัฒนาตนเอง (2) หลักธรรมที่จำเป็นต่อการขับขี่รถยนต์ (3) หลักธรรมภาคจิตใจ (4) หลักธรรมภาคปฏิบัติ 3) การรับรู้และความตระหนักของผู้ขับขี่รถยนต์ในเขตภาคกลางต่อการเตรียมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุด้วยตนเอง อยู่ในระดับมาก 4) ผลการตรวจสอบและประเมินรูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ และด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์ การประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการจัดการเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำสาขาวิชาสังคมศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์

⁴ อาจารย์ประจำสาขาพัฒนศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) Investigate causes of car accident 2) Study principals of Buddhism for the application in car accident the prevention of car accident 3) Investigate opinions of car users in the central part of Thailand in the aspect of preparation for personal prevention of car accident, and 4) Construct and evaluate the model for the prevention of car accident using applied principals of Buddhism.

In this study, there were three phases of data gathering 1) The collection of quantitative data from 6 target groups which totally consisted of 52 persons 2) The collection of quantitative data from the sample of 399 car users in 12 provinces of the central of Thailand, and 3) The utilization of the collected data in the construction of the model, and the evaluation of model by the board for investigation and evaluation of the model for the prevention of car accident using principals of Buddhism.

The results of the study were as follows: 1) Causes of car accident were carelessness, selfishness, disobedience against traffic rules, restlessness and other poor conditions of driver, poor conditions of car, lacking of the realization in driving car safely, and the realization about casualties occurred from car accident. 2) Principals of Buddhism which could be applies in the prevention of car accident were classified in to 4 group i.e. (1) Basic principals of Buddhism for self development (2) Essential principals of Buddhism using for driving (3) Principals of Buddhism in the mentality aspect, and (4) principals of Buddhism in the practical aspect. 3) Awareness and realization of car users in the central part of Thailand on preparation for accident prevention. 4) The result of the investigation and the evaluation of the model in the aspect of usefulness, feasibility, and appropriateness, as a whole, was at maximum level.

Keywords: prevention of car accidents, applied principles of Buddhism

บทนำ

รถยนต์เป็นเครื่องบ่งบอกถึงระดับฐานะทางสังคม ความมั่งคั่ง อำนาจวาสนา การครอบครองรถยนต์ที่มีราคาแพง เป็นมุมมองหนึ่งที่มีการยอมรับในสังคมไทย ทั้งนี้ นโยบายเพิ่มคะแนนนิยม “รถยนต์คันแรก” พร้อมกับคืนภาษีให้กับผู้ที่ซื้อรถยนต์ในระหว่างวันที่ 16 กันยายน 2554 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555 โดยตั้งเป้าไว้ที่จำนวน 500,000 คัน หรือเต็มวงเงิน 30,000 ล้านบาท การคาดการณ์แนวโน้มปัญหาอุบัติเหตุรถยนต์บนท้องถนนที่กำลังตามมาเป็นเงาตามตัว โดยขาดการศึกษาถึงผลกระทบที่กำลังตามมาถึงคุณสมบัติของผู้ครอบครองว่ามีเพียงพอหรือไม่ (กรมสรรพสามิต, ออนไลน์, 2554) ซึ่งต่อมาวันที่ 31 ธันวาคม 2555 อธิบดีกรมสรรพสามิต เปิดเผยว่ามีผู้มาลงทะเบียนยื่นขอสิทธิ์ รวมประมาณ 1,300,000 คน เป็นเงินภาษีที่ต้องคืนกว่า 91,000 ล้านบาท (มติชนออนไลน์, ออนไลน์, 2556) ปัญหาอุบัติเหตุบนถนนในประเทศไทยได้สร้างความสูญเสีย ส่งผลกระทบต่องานตั้งแต่ระดับครอบครัวจนถึงระดับประเทศ จากสถิติความสูญเสียชีวิตที่เกิดขึ้นปีละ 12,000 คน หรือเฉลี่ยวันละ 33 คน หรือทุก 2 ชั่วโมงจะมีผู้เสียชีวิตประมาณ 3 คน และยอดผู้เสียชีวิตจะเพิ่มขึ้นเป็น 2 เท่า ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ และปีใหม่ อุบัติเหตุทางถนนเป็นภัยเงียบที่คนส่วนใหญ่มองว่าเป็นเรื่องไกลตัว ต่อเมื่ออุบัติเหตุเหล่านั้นได้เกิดขึ้นกับตนเองหรือคนในครอบครัว ดังนั้น การวิจัยรูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์โดยประยุกต์ใช้องค์ความรู้ด้านหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาจะเข้ามาช่วยแก้วิกฤติการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นได้ การคัดกรองผู้ขับขี่รถยนต์ที่มีคุณลักษณะที่ดี

เป็นส่วนช่วยกำหนดยุทธศาสตร์เพื่อขับเคลื่อนการป้องกันปัญหาอุบัติเหตุจราจรบนท้องถนน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์
2. เพื่อศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเพื่อประยุกต์ใช้ป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์
3. เพื่อศึกษาการรับรู้ และความตระหนักของผู้ขับขี่รถยนต์ในเขตภาคกลางต่อการเตรียมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุด้วยตนเอง
4. เพื่อสร้าง และประเมินรูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์ โดยประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสาเหตุการเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ และหลักธรรมพระพุทธศาสนา (วิจัยเชิงคุณภาพ) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (key informants) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

1.1 กลุ่มเป้าหมาย การกำหนดกลุ่มเป้าหมายแบบเฉพาะเจาะจง (purposive selection) โดยแบ่งเป็นจำนวน 6 กลุ่ม รวมทั้งสิ้นจำนวน 52 รูป/คน ได้แก่ 1) กลุ่มพระสงฆ์ในพระพุทธศาสนา จำนวน 9 รูป 2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 8 คน 3) กลุ่มนักวิชาการ / ผู้เชี่ยวชาญ ที่เกี่ยวข้องด้านการป้องกัน และลดอุบัติเหตุทางรถยนต์ ในองค์กรหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน จำนวน 8 คน 4) กลุ่มเจ้าหน้าที่และอาสาสมัครดูแลความเรียบร้อยด้านการจราจรจำนวน 8 คน 5) กลุ่มผู้ประกอบการอาชีพ ที่ต้องใช้รถยนต์เป็นยานพาหนะ จำนวน 7 คน 6) กลุ่มผู้มีประสบการณ์ตรง จำนวน 12 คน

1.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi - structured interview)

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล เชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview)

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

2. ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาการรับรู้และความตระหนักของผู้ขับขี่รถยนต์ในเขตภาคกลาง (วิจัยเชิงปริมาณ)

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขับรถ (เฉพาะรถยนต์ 3 ล้อขึ้นไป) ในเขตภาคกลาง จากข้อมูลวันที่ 4 สิงหาคม 2555 มีจำนวนทั้งสิ้น 7,235,576 คน (กรมการขนส่งทางบก, ออนไลน์, 2555) มีคุณลักษณะคือเป็นผู้ที่ขึ้นทะเบียนรับอนุญาตขับรถที่ออกให้โดยสำนักงานขนส่งจังหวัด

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตขับรถ (เฉพาะรถยนต์ 3 ล้อขึ้นไป) โดยใช้วิธีการเทียบค่าจากตาราง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 399 คน

2.3 การสุ่มตัวอย่าง ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (simple random sampling) โดยใช้วิธีการจับสลากตามลำดับเบอร์ของผู้เข้ามาติดต่อราชการในสำนักงานขนส่งแต่ละจังหวัดที่กำหนดไว้

2.4 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล เชิงปริมาณ ระยะเวลาดำเนินการเก็บข้อมูลตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2554 ถึงวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 รวมระยะเวลาดำเนินการ 60 วัน

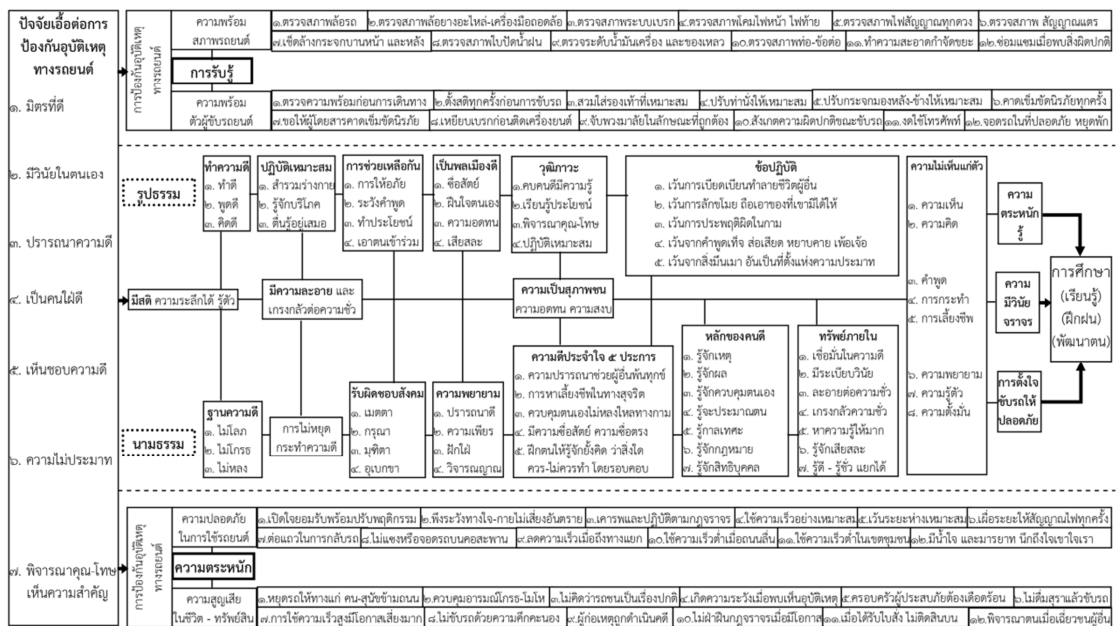
2.6 การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ 1 คุณลักษณะของผู้ให้ข้อมูล ใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ตอนที่ 2 ความเห็นด้านการรับรู้ และความตระหนัก ที่จำเป็นต่อการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์ ใช้การวิเคราะห์ระดับของความเห็น แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

- ## ผลการวิจัย

1. สาเหตุของปัญหาอุบัติเหตุทางรถยนต์ สรุปรวมลงด้วยความประมาท เกิดจากการขาดสติสัมปชัญญะ และสมาธิในการขับรถ ต้องควบคุมกันไป ถ้าขาดสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจทำให้เกิดความพลั้งพลาดได้ ความเห็นแก่ตัว การไม่เคารพปฏิบัติตามวินัยจราจร การขาดความพร้อมของตัวผู้ขับรถ สภาพรถที่ไม่พร้อมต่อการใช้งาน การขาดความตระหนักให้ความสำคัญต่อการขับรถอย่างปลอดภัยและความตระหนักต่อการระวังป้องกันความสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน
2. หลักธรรมทางพุทธศาสนาสามารถนำมาใช้ป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มคือ
 - 1) หลักธรรมพื้นฐานเพื่อเข้าสู่การพัฒนาตนเอง
 - 2) หลักธรรมที่จำเป็นต่อการขับรถรถยนต์
 - 3) หลักธรรมภาคจิตใจ
 - 4) หลักธรรมภาคปฏิบัติ
3. การรับรู้ และความตระหนักของผู้ขับรถยนต์ในเขตภาคกลางต่อการเตรียมการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุด้วยตนเอง ประกอบด้วย การรับรู้ความพร้อมของตัวผู้ขับรถยนต์ การรับรู้ความพร้อมของสภาพรถยนต์ ความตระหนักต่อการใช้รถยนต์อย่างปลอดภัย ความตระหนักต่อความสูญเสียของผู้ใช้รถยนต์ อยู่ในระดับมาก
4. รูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ด้านความเป็นประโยชน์ ด้านความเป็นไปได้ ด้านความเหมาะสม และด้านความเป็นประโยชน์ พบว่า โดยภาพรวมความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ดังนี้

รูปที่ 1 แผนภูมิต้นไม้คุณธรรม แสดงคุณลักษณะโดยองค์ประกอบของจิตสำนึกผู้เข้ารับรถยนต์

รูปที่ 2 แผนภูมิแสดงกระบวนการในเชิงความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัย

รูปที่1 แผนภูมิต้นไม้คุณธรรมแสดงคุณลักษณะโดยองค์ประกอบของจิตสำนึกผู้ขับขี่รถยนต์ ประกอบด้วย

1) ราก มีหน้าที่ดูดซับสารอาหารซึ่งได้แก่ข้อมูลความรู้ต่างๆ ที่มีอยู่รอบตัว แล้วนำไปเป็นอาหารเพื่อเลี้ยงส่วนต่างๆ ให้เจริญเติบโตต่อไป เปรียบได้กับการรับรู้ คือ การเตรียมความพร้อมของผู้ขับขี่รถ และสภาพความพร้อมของรถยนต์ 2) ดิน มีหน้าที่เป็นธาตุอาหารที่จำเป็นต่อต้นไม้ไม่สามารถมีอาหารให้ต้นไม้ขึ้นไปใช้ในการเจริญเติบโต เปรียบได้กับการให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการใช้รถยนต์ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการป้องกัน และลดปัญหาอุบัติเหตุทางรถยนต์ 3) ลำต้น มีหน้าที่โครงสร้างหลักเพื่อให้ชีวิตคงอยู่ได้ เปรียบได้กับการปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนา ซึ่งแก่นของต้นไม้ คือ ความไม่ประมาท การมีสติสัมปชัญญะเพื่อการควบคุมความประพฤติทางกาย ทางวาจา และโดยเฉพาะจิตใจที่เป็นเหตุของความประพฤติให้เป็นไปเพื่อการขับรถยนต์อย่างปลอดภัย 4) กิ่งก้าน มีหน้าที่โครงสร้างประสานการเติบโต ออกดอกและผล ที่เป็นผลมาจากลำต้นที่แข็งแรง ย่อมมาจากการเจริญเติบโตที่ดีของลำต้นทำให้เกิดการแตกกิ่งก้าน กล่าวคือ การคิดจากฐานของความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง ย่อมส่งผลถึงการให้ความสำคัญต่อความไม่ประมาท เปรียบได้กับ ความตระหนัก เป็นการให้ความสำคัญต่อการเตรียมพร้อมลมมือกระทำเพื่อรับกับสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดความผิดพลาดจนกลายเป็นอุบัติเหตุ 5) ใบ มีหน้าที่สังเคราะห์แสง และหายใจ เปรียบได้กับ ความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งทางโลก และทางธรรม จะต้องมีการสังเคราะห์องค์ความรู้ได้ ด้วยการพิจารณาแยกแยะ จัดลำดับ เปรียบเทียบ และเชื่อมโยงข้อมูลใหม่ที่ได้รับกับข้อมูลเก่าที่มีอยู่ และสามารถสรุปได้ว่าสิ่งใดเหมาะสม สิ่งใดที่ไม่เหมาะสม ซึ่งตามหลักธรรมทางพุทธศาสนาสอนให้ เมื่อจะคิดจะเชื่อสิ่งใดต้องพิจารณาด้วยตนเองอย่างรอบคอบเสียก่อน 6) ดอกผล มีหน้าที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม การที่ต้นไม้จะออกผลได้ดีจะต้องมีทั้งราก ลำต้นที่แข็งแรง กิ่งก้าน ใบ และโอชะหรือสารอาหารในดินที่เหมาะสมจึงจะทำให้ต้นไม้มีความสมบูรณ์พร้อมที่จะออกผล เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อตนเอง และสัมพันธ์กับสรรพสิ่งรอบตัว

รูปที่2 แผนภูมิแสดงกระบวนการในเชิงความสัมพันธ์แห่งเหตุปัจจัย ประกอบด้วย (1) การรับรู้การเตรียมความพร้อมตัวผู้ขับขี่รถยนต์ (2) การรับรู้การเตรียมความพร้อมสภาพรถยนต์ (3) ความตระหนักในการให้ความสำคัญต่อการใช้

รถยนต์อย่างปลอดภัย (4) ความตระหนักในการให้ความสำคัญต่อการสูญเสียต่อชีวิตและทรัพย์สิน 2) หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย (1) คุณลักษณะพื้นฐานเพื่อการเข้าสู่การพัฒนาตนเอง (2) คุณลักษณะที่จำเป็นต่อการขับเคลื่อนอย่างปลอดภัยโดยตรง (3) คุณธรรมที่เป็นนามธรรม (ภาคจิตใจ) (4) คุณธรรมที่เป็นรูปธรรม (ภาคปฏิบัติ)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุทางรถยนต์เกิดจาก “การไม่มีธรรมะในการขับรถคือความไม่ระมัดระวัง” พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ) คือความประมาทของตัวบุคคลจากการขาดสติ เช่น เมาสุรา ความเผลอ และการใช้ความเร็วสูงเกินกว่าที่จะควบคุมได้ กล่าวคือผู้ขับรถยนต์เกิดความผิดพลาด บกพร่องในการควบคุมรถยนต์จนถึงระดับวิกฤติ ผสานกับปัจจัยอื่นรอบตัวที่อาศัยเกี่ยวข้องและเกิดขึ้นพร้อมกัน จึงเกิดการเฉี่ยวชนปะทะกันเกิดขึ้น ซึ่งตามมาด้วยความสูญเสียต่อชีวิต และทรัพย์สิน และเมื่อพิจารณาถึงกลไกไปถึงรายละเอียดของสาเหตุที่ตัวผู้ขับรถยนต์ คือการขาดเหตุปัจจัยแห่งการเตรียมความพร้อม เพื่อรับมือกับความผิดพลาดที่จะส่งผลสู่ระดับวิกฤติที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุขึ้น แบ่งออกเป็น การรับรู้และความตระหนักได้มีดังนี้ (ปกรณ โอนิวัตกุลชัย, กัณวีร์ กนิษฐพงศ์และสุพัตรา สำราญจิตร, 2552), (พระธรรมปิฎก, 2539)

ภาคการกระทำ ประกอบด้วย การขาดการรับรู้ในการเตรียมความพร้อมทางร่างกายในการขับรถยนต์ เช่น ความปล่อยปะละเลในการตรวจความพร้อมก่อนการเดินทาง (ทางร่างกาย) ที่ง่วงซึม หรือเพิ่งสร้างเมา ขาดการตั้งสติ (ศูนย์อำนาจความปลอดภัยทางถนน, รายงานประชาชน, 2551) ให้รู้ตนเองทุกครั้งก่อนการขับรถ การสวมรองเท้าในการขับรถที่ไม่เหมาะสม สวมใส่รองเท้าส้นสูง รองเท้าแตะ หรือรองเท้าที่ไม่เหมาะสมในการขับรถ เพราะรูปทรงของรองเท้าที่ยากต่อการควบคุมการเบรก และการเร่ง การปรับที่นั่งในที่นั่งที่ไม่เหมาะสมมีระยะไกลหรือใกล้จนเกินไป จนทำให้การควบคุมทิศทางของรถเป็นไปอย่างขาดประสิทธิภาพ การไม่ปรับกระจกมองข้าง และกระจกมองหลังให้เหมาะสมก่อนการขับจะทำให้ไม่สามารถมองเห็นสถานการณ์โดยรอบตัวรถได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กรมการขนส่งทางบก, สำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย, 2552) การไม่คาดเข็มขัดนิรภัยทุกครั้งที่ขับรถ แม้ว่าผู้ขับรถยนต์บางรายรู้สึกริษกัธยาศัยในการควบคุมรถ หรือเห็นว่าขับรถในระยะทางใกล้ๆ เมื่อเกิดการชนปะทะ อาจทำให้ร่างกายผู้ขับรถยนต์กระแทกเข้ากับพวงมาลัยรถจนบาดเจ็บหรือเสียชีวิตได้ การไม่ขอให้ผู้โดยสารมาด้วยคาดเข็มขัดนิรภัย ด้วยความไม่ใส่ใจให้ความสำคัญ ด้วยความเคยชิน หรือด้วยความเกรงใจ เพราะขาดการรับรู้ถึงอันตราย การไม่เหยียบเบรก หรือ (คลัตช์ถ้ามี) ก่อนการติดเครื่องยนต์ อาจเกิดความผิดพลาดในการพุ่งกระตุกหรือชนให้เกิดอันตรายได้ การไม่จับพวงมาลัยในลักษณะที่ถูกต้อง ซึ่งที่ถูกต้องคือเปรียบพวงมาลัยเป็นหน้าปัดนาฬิกา มือซ้ายอยู่ที่ตำแหน่ง 9 นาฬิกา มือขวาอยู่ที่ตำแหน่ง 3 นาฬิกา และไม่นำนิ้วโป้งมือกำพวงมาลัย การไม่สังเกตความผิดปกติขณะขับรถ ซึ่งบางรายขับรถจนน้ำมันเชื้อเพลิงหมด ความร้อนขึ้นสูงจนเครื่องดับหรือเกิดไฟไหม้ในรถ เป็นต้น การใช้โทรศัพท์ขณะขับรถ ทำให้มีข้อข้างหนึ่งถือโทรศัพท์แทนที่มีมือข้างดังกล่าวต้องจับพวงมาลัย เมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤติจึงไม่สามารถควบคุมทิศทางได้ทัน ตลอดจนการขับรถในระยะทางไกล ใช้ระยะเวลานาน โดยไม่จอดหยุดพักร่างกาย ซึ่งเกิดความเมื่อยล้าสะสมซึ่งอาจทำให้เกิดความเครียด การปวดเมื่อยร่างกาย หรือการหลับในขณะขับรถ (สมพงษ์ ใจชื่อ, 2546), (สมปองคนนิม, 2552)

การขาดการรับรู้ในการเตรียมความพร้อมของสภาพรถยนต์ เช่น ขาดการตรวจดูแลสภาพล้อ ดอกยาง ลมยางให้อยู่ในมาตรฐานการใช้งานที่กำหนด พร้อมทั้งขาดการดูแลตรวจสภาพอย่างละเอียดประจํารถ ตลอดจนเครื่องมือถอดเปลี่ยนล้อ การขาดการตรวจสอบระบบเบรกห้ามล้อ การขาดการดูแลตรวจสภาพโคมส่องสว่างไฟหน้า และไฟท้ายให้ให้การได้ทุกดวง ตลอดจนไฟสัญญาณไฟเลี้ยว ไฟเบรก เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด สัญญาณแตร (กรมการขนส่งทางบก, สำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย, 2544) การขาดการดูแลรักษาความสะอาดโดยการเช็ดล้างกระจกบานหน้า และหลัง เพราะมีคราบสกปรกเกาะติดบดบังทัศนวิสัยการขับรถในเวลากลางคืน การขาดการดูแลตรวจสภาพใบปัดน้ำฝน การขาดการดูแลตรวจระดับน้ำมันเครื่อง ระดับน้ำให้หม้อน้ำระบบระบายความร้อน การขาดการตรวจสภาพท่อทางส่งเชื้อเพลิงและข้อต่อต่างๆ

ที่มีการรั่วซึม การไม่รักษาความสะอาดภายในรถปล่อยให้วัสดุสิ่งของกลิ้งเคลื่อนที่ไปมา ซึ่งอาจส่งผลให้เกิดการเข้าไปติดขัดระหว่างการเบรก หรือคันเร่งได้ และการละเลยการซ่อมแซมอุปกรณ์ส่วนประกอบของรถยนต์เมื่อพบสิ่งผิดปกติ (สมพงษ์ ใจชื่อ, 2546), (กรมการขนส่งทางบก, สำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย, 2544), (สมปอง คงนิม, 2552)

ภาคจิตใจ ประกอบด้วย การขาดความตระหนักรู้ในการใช้รถยนต์อย่างปลอดภัย ได้แก่การขาดการเปิดใจยอมรับพร้อมปรับพฤติกรรม เมื่อรู้ความถูกต้องตรงตามหลักวิชาการแล้วต้องปรับปรุงการกระทำให้ถูกต้อง โดยทั้งความเคยชินที่เคยประพฤติปฏิบัติผิด มาประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้อง (กฤตยา พันธุ์วิไล, 2540), (ไพบุลย์ สุริยะวงศ์ไพศาล, ใน กัณวีร์ กนิษฐ์พงศ์ และสุพัตรา สำราญจิต, 2552) องค์การความร่วมมือถนนปลอดภัยระดับสากล (Global Road Safety Partnership, 2008) การขาดการควบคุมระมัดระวังทางใจ ไม่ยับยั้งชั่งใจไม่ให้หลงไปกับการกระทำที่เสี่ยงอันตรายในขณะขับรถ (พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ), 2538) โดยขาดการเคารพและปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด การกระทำตามใจตนเอง การขาดการพิจารณาโดยใช้ความระมัดระวังเหมาะสม และตามที่กฎจราจรกำหนดไว้ (พนัส สายทอง, 2542), (พงษ์สันต์ คงศรีแก้ว, ปกรณ์ อนันต์กุลชัย, ใน กัณวีร์ กนิษฐ์พงศ์ และสุพัตรา สำราญจิต, 2552) การ(ขับจี้) ขาดการเว้นระยะจากท้ายรถคันข้างหน้าอย่างเหมาะสม เพราะเมื่อเกิดการเบรกกะทันหันการชนท้ายก็จะเกิดขึ้น การไม่ให้สัญญาณไฟเลี้ยวอย่างเหมาะสม เมื่อต้องการจะเลี้ยวหรือจอดข้างทาง การขาดมารยาทในการใช้ถนนในการกลับรถโดยไม่ต่อแถวเข้าคิว หรือพฤติกรรมแซงหรือจอดรบนคอสะพาน การขาดความระมัดระวังด้วยการลดความเร็วและขับผ่านทางแยก การขับรถโดยใช้ความเร็วสูงขณะฝนตกถนนลื่น การขาดการใช้ความเร็วที่เหมาะสมเมื่อเข้าเขตชุมชน และการขาดความมีน้ำใจ มารยาท การขาดการนึกถึงใจเขาใจเราเป็นความเห็นแก่ตัว

การขาดความตระหนักรู้ในความสูญเสียต่อชีวิต และทรัพย์สิน (พงษ์สันต์ คงศรีแก้ว, ใน กัณวีร์ กนิษฐ์พงศ์ และสุพัตรา สำราญจิต, 2552), (กรมการขนส่งทางบก, สำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย, 2544), (กัณวีร์ กนิษฐ์พงศ์, 2552), (การไม่หยุดรถให้แก่นคนสู้น้ำข้ามถนน (ศาสตราจารย์พลบูรณ์, ใน กัณวีร์ กนิษฐ์พงศ์ และสุพัตรา สำราญจิต, 2552) ซึ่งมีมากกับข้อแก้ตัวเมื่อเกิดอุบัติเหตุที่ว่า “เพราะไม่คิดว่าเขาจะออกมาจิงชน” จึงมีคำถามกลับว่า “แล้วทำไมจึงขับเร็วโดยไม่คิดว่าเขาจะออกมา” (พระพรหมมิ่งคลาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ), 2551), (อิสรินทร์ อภินันท์โน, สัมภาษณ์, 2555) การขาดการควบคุมภาวะอารมณ์โกรธ โมโห ขณะขับรถ การมีความคิดที่ผิดว่าอุบัติเหตุรถยนต์เป็นเรื่องธรรมดา จึงชะล่าใจ การขาดการพิจารณากรณีตัวอย่างสถานการณ์อุบัติเหตุ โดยไม่นำมาเป็นอุทาหรณ์เตือนใจตนเอง และมักคิดว่าเป็นเรื่องไกลตัวไม่เกิดขึ้นกับตนเอง การขาดการคิดถึงบุคคลอื่นเป็นที่รัก หรือความรู้สึกของคนในครอบครัวที่ต้องผู้ประสบอุบัติเหตุต้องได้รับความเดือดร้อนเป็นอย่างมาก การดื่มสุราแล้วขับรถเป็นสิ่งที่สังคมไทยจึงต้องประสบปัญหาจากความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุรถยนต์ (ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคนอื่นๆ, 2549) การใช้ความเร็วสูงย่อมต้องมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุมากขึ้น การขับรถด้วยความคิดคะนอง เมื่อเกิดอุบัติเหตุขึ้น ผู้ก่อเหตุจึงต้องถูกดำเนินคดีตามกฎหมาย (กรมการขนส่งทางบก, สำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย, 2544) การไม่ตระหนักสำนึกตนเองต่อการกระทำตามค่านิยมที่ผิดตามกันมาเมื่อได้รับใบสั่งจากเจ้าหน้าที่จราจร และมักเสนอการติดสินบน (วัฒนา ดวงสา, สัมภาษณ์, 2555) และการขาดการพิจารณาตนเองเมื่อเผลวชนผู้อื่นเป็นการขาดความรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเองซึ่งเป็นความประมาท

การยึดถือแนวทางตามหลักพระพุทธศาสนา “ควรเป็นเพียงการยึดถือเอาในฐานะเป็นเครื่องมือ หรือเครื่องนำทาง” (พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาสภิกขุ), 2549) ในการดำเนินชีวิต “หลักสำคัญของพระพุทธศาสนาสอนให้รู้ปัญหา ให้รู้เหตุแห่งปัญหา ให้รู้ว่าเป็นเรื่องแก้ได้ และแก้ได้ด้วยวิธีใด” (พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันทภิกขุ), 2538) รูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพุทธศาสนา คือ “การศึกษาเหตุปัจจัยแห่งความเสื่อม และป้องกันแก้ไข กำจัด เหตุปัจจัยแห่งความเสื่อม จากนั้นมาทำการศึกษาเหตุปัจจัยแห่งความเจริญ และสร้างสรรค์เหตุปัจจัยแห่งความเจริญ” (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต), ออนไลน์, 2546) การอาศัยความสัมพันธ์ขององค์ประกอบที่เป็น

คุณลักษณะของผู้ขับรถยนต์ นำไปสู่การป้องกันปัญหาอุบัติเหตุบนท้องถนน กล่าวคือ คีล คู่กับ การปฏิบัติตามกฎจราจร คือ ผู้ขับรถยนต์ต้องเคารพกฎจราจร มีวินัยและปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด (สุนทร เณิมเกียรติ, 2540) เปรียบเทียบได้กับการรักษาศีล คือการให้ความสำคัญในการประพฤติปฏิบัติที่ตั้งอยู่บนฐานของกฎบัญญัติของสังคมที่สอดคล้องเกื้อกูลกัน สมาชิก คู่กับการตั้งใจมั่นกับการขับรถให้ปลอดภัย คือการขับรถโดยตั้งใจควบคุมยานพาหนะให้เป็นไปด้วยความปลอดภัย ด้วยความมีสติรู้ตัวอยู่กับปัจจุบัน จิตไม่เผลอ ไม่หลุดออกจากการรู้ตัวว่าขณะนั้นตนเองกำลังกระทำสิ่งใดอยู่ (พระมหาธีรวัฒน์ บุญทอง, 2546) ตลอดระยะเวลาขณะขับรถ หรือการกระทำกิจหรือสิ่งอื่นใดในการดำเนินชีวิตประจำวัน ปัญญา คู่กับการรับรู้ในการเตรียมความพร้อม และตระหนักรู้ให้ความสำคัญ คือความไม่ประมาท (พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต), 2539) การให้ความสำคัญ ใส่ใจ ระมัดระวัง ไม่เพิกเฉย ปล่อยปละละเลยสิ่งใดที่เป็นไปเพื่อเป็นช่องว่างแห่งความผิดพลาดเสียหาย โดยคำนึงถึงความปลอดภัยในการใช้รถยนต์เป็นสำคัญ ซึ่งผู้ขับรถยนต์จะต้องมีการเตรียมความพร้อมของผู้ขับให้มีสภาพพร้อมทั้งทางร่างกาย และทางจิตใจ ความรู้และทักษะในการควบคุมรถ ความรู้ความเข้าใจในการเคารพและปฏิบัติตามกฎจราจร ซึ่งเป็นกฎแห่งความปลอดภัย ตลอดจนการบำรุงรักษาดูแลสภาพความพร้อมของรถยนต์ให้มีความสมบูรณ์พร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนเกิดเป็นจิตสำนึกด้านความปลอดภัยของตัวบุคคลซึ่งส่งผลถึงพฤติกรรมบุคคลผู้ขับรถยนต์โดยตรง เป็นการเตรียมพร้อมเพื่อความปลอดภัย ทั้งนี้การป้องกันปัญหาอุบัติเหตุทางรถยนต์ โดยการที่ผู้ขับรถเคารพและปฏิบัติตามกฎจราจร ควบคู่กับ คุณธรรมจริยธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตตามแนวทางทางพระพุทธศาสนา มีความสอดคล้องกัน คือผู้นำไปปฏิบัติต้องมีความเคารพให้ความสำคัญในหลักการ มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง และนำหลักการที่ได้ไปสู่การปฏิบัติตามแนวทางของตนเอง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตด้านความปลอดภัยและทรัพย์สิน สู่ความเจริญก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 จากการศึกษาข้อมูล พบว่าอุบัติเหตุทางรถยนต์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ส่วนใหญ่มาจากการใช้ความเร็วสูงเกินกว่าที่ผู้ขับจะสามารถหยุดรถ หรือหลบหลีกได้ทัน เมื่อเกิดเหตุการณ์วิกฤต เพราะการขับด้วยความเร็วสูงนั้น โอกาสในระยะเวลาการแก้ไขสถานการณ์ให้ปลอดภัยได้นั้นย่อมต้องมีน้อย การขับด้วยความเร็วสูง เปรียบได้กับการเปิดวาล์วน้ำขนาดใหญ่เพื่อล้ามือ จึงอยู่ที่ตัวคน หากเปิดวาล์วน้ำจนสุด น้ำนั้นย่อมกระเด็นทำให้เปียกได้ทั้งตัว ในทางกลับกันหากผู้เปิดวาล์วน้ำโดยค่อยๆเปิดหรือแต่น้อย ก็จะสามารถล้ามือได้อย่างไม่ต้องเปียกน้ำทั้งตัว ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีมาตรการที่เป็นรูปธรรมในการจำกัดความเร็วรถยนต์ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดซึ่งจะช่วยลดความรุนแรงจากการเกิดอุบัติเหตุ และเป็นการป้องกันอุบัติเหตุบนท้องถนนโดยตรงได้ทางหนึ่ง

1.2 จากการศึกษาข้อมูล พบว่าอุบัติเหตุทางรถยนต์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันในสังคมไทย ส่วนใหญ่มาจากการดื่มสุรา ทั้งที่ประเทศไทยนับถือพุทธศาสนากันโดยส่วนใหญ่ ซึ่งในเบญจศีลขั้นพื้นฐานของคฤหัสถ์ มีข้อปฏิบัติให้เว้นจากการดื่มสุรา เสพสิ่งเสพติดมีนเมา ซึ่งเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท จนทำให้เกิดความสูญเสียจากอุบัติเหตุบนท้องถนน สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงคุณธรรมจริยธรรมของผู้ขับรถ ที่ไม่มีความละอาย และเกรงกลัวต่อกฎหมายบ้านเมือง ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความจริงจังในการทำงาน การบังคับใช้กฎหมายสำหรับผู้ฝ่าฝืนนั้น ต้องมีบทลงโทษที่ทำให้คนขับรถรู้สึกเกรงกลัวการฝ่าฝืนกฎหมาย และการบังคับใช้ต้องมีความเสมอภาคโดยทั่วกัน ไม่มีการยกเว้น สิทธิพิเศษแก่ผู้ใดทั้งสิ้น เพื่อคงไว้ซึ่งความยุติธรรม ความศักดิ์สิทธิ์ของกฎหมาย ที่เป็นไปเพื่อควบคุมให้คนในสังคมอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข

1.3 จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ในบริบทของประเทศไทย ในฐานะที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา เป็นศาสนาประจำชาติ นั้น มีหลักธรรมที่แสดงถึงการใช้ประโยชน์จากธรรมชาติโดยอิงอาศัยกัน และพระพุทธศาสนานั้นให้ความสำคัญถึงปัญญาเป็นธรรมอันสูงสุดไม่มีใครเป็นเจ้าของ ซึ่งทุกคนในสังคมสามารถนำมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตได้

ไม่ว่าใครจะนับถือศาสนาใดก็ตามในแผ่นดินไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ ไปยังองค์กรหน่วยงาน ตลอดจนบุคคลทุกคนในสังคม ให้ศึกษาทำความเข้าใจถึงหลักการทางพระพุทธศาสนาให้แท้จริงถูกต้อง เป็นสัมมาทิฐิด้วยปัญญาอันเห็นชอบ บริสุทธิ์ไม่มีอคติ แล้วนำเอาองค์ความรู้ที่ได้มาประยุกต์ปรับใช้ในการป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์ อย่างภาคภูมิใจและไม่เคอะเขิน

1.4 จากการศึกษาข้อมูล พบว่าในการออกใบอนุญาตขับรถยังขาดกระบวนการติดตามพฤติกรรมการขับรถในชีวิตประจำวัน จึงทำให้ได้มาซึ่งคนขับรถที่ไม่มีคุณสมบัติที่ดีพอ ทั้งนี้การที่ผู้ขับรถจะมีคุณสมบัติที่ดีได้นั้นไม่ใช่เพียงแค่การ จัดการอบรมให้ความรู้เพียงแค่ 2 ชั่วโมง (และกำลังดำเนินการปรับเพิ่มเป็นระยะเวลา 4 ชั่วโมง) ก่อนการทดสอบข้อเขียน และทดสอบการขับรถ ย่อมไม่เพียงพอต่อการได้มาซึ่งพฤติกรรมหรือคุณสมบัติของผู้ขับรถยนต์ที่ดีได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้องค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการออกใบอนุญาตขับรถควรมีการเพิ่มมาตรการสอบใบอนุญาตชั่วคราว (1 ปี) ซึ่งยังใช้อยู่ในปัจจุบัน เช่น ควรเพิ่มมาตรการทำบันทึกพฤติกรรมการฝ่าฝืนกฎหมายจราจรลงในทะเบียนประวัติ เพื่อเป็นฐานข้อมูลของบุคคลที่ขาดคุณสมบัติความเป็นผู้ขับรถที่ดี เพื่อที่จะเรียกเข้าฝึกอบรมพฤติกรรม เช่นการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณะ หรือมาตรการอื่นควบคู่กันในครั้งต่อไป

1.5 จากการศึกษาข้อมูลจากต่างประเทศพบว่า ในบางประเทศมีการสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตอย่างเข้มงวด ซึ่งผู้เข้าขอรับใบอนุญาตขับรถบางรายต้องใช้ระยะเวลาถึง 9 ปี ก่อนการได้มาซึ่งใบอนุญาตขับรถยนต์ ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ได้ผู้ขับรถยนต์ที่มีคุณสมบัติการเป็นผู้ขับรถที่ดี ส่งผลต่อการป้องกันการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ทำให้การเกิดอุบัติเหตุจึงมีจำนวนน้อย ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ ไปยังองค์กรหน่วยงานที่ทำหน้าที่รับผิดชอบต่อการออกใบอนุญาตขับรถ ให้คำแนะนำดังกล่าวมาปรับใช้ โดยมีดังคำนึงถึง อุปสงค์อุปทาน ความต้องการมีใบอนุญาตขับรถของประชาชนจนเกินไป เพราะการได้มาซึ่งใบอนุญาตขับรถยนต์ที่ได้มาโดยง่าย ทำให้ผู้ขับรถไม่รู้คุณค่า ไม่เกิดความตระหนักถึงโทษภัยที่ตนเองอาจเป็นต้นเหตุแห่งความผิดพลาดเสียหาย

1.6 จากการศึกษาข้อมูลในบริบทของสังคมไทย พบว่าการทำงานในภาคส่วนต่างๆที่เกี่ยวข้องยังไม่สอดคล้องกันเป็นเอกภาพ เป็นผลให้การทำงานป้องกันการเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนนไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในการเข้าถึงประชาชน ขณะที่กลุ่มทุนผู้ประกอบการก็นำมาสามารถแทรกซึมเข้าถึงประชาชนได้มากกว่า ในการสร้างกระแสของการโฆษณาเข้าถึงประชาชนจึงมีประสิทธิภาพกว่า ซึ่งมีผลต่อทัศนคติของตัวบุคคลโดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะ ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ตระหนักถึงความสำคัญและยึดหลักความไม่เห็นแก่ตัว และใช้ปัญญาเห็นแก่ส่วนรวมในการทำงานร่วมกันผสานกำลังเป็นเครือข่ายให้ความร่วมมือจรรโลงรักษาสังคมในการป้องกันความสูญเสียที่เกิดขึ้นจากอุบัติเหตุบนท้องถนน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากการศึกษาข้อมูลของรูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์โดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา พบว่าหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาสามารถนำมาใช้ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุได้โดยพฤติกรรมของผู้ขับรถยนต์โดยตรง ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ควรมีการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการประยุกต์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิตประจำวัน ในวัยเด็ก และในวัยผู้ใหญ่อย่างเหมาะสม

2.2 จากการศึกษาข้อมูลรูปแบบการป้องกันอุบัติเหตุทางรถยนต์ พบว่าตัวแปรที่สำคัญต่อการนำรูปแบบไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ต้องเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่โดยตรง และยินดีให้ความร่วมมือกับผู้วิจัย ในลักษณะการทำวิจัยร่วมกัน จะทำให้รูปแบบที่การป้องกันอุบัติเหตุที่ได้นั้นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะให้ควรมุ่งคำนึงถึงองค์กรที่สามารถนำรูปแบบไปใช้ขับเคลื่อนได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยตรง

2.3 จากการศึกษาพบว่า อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากการขับรถโดยใช้ความเร็วเกินที่ผู้ขับจะควบคุมได้ เมื่อเกิดสถานการณ์วิกฤตจึงไม่สามารถหยุดรถ หรือหลบหลีกได้ทันการณ์ ควรมีการศึกษาความเป็นไปได้ ของนโยบาย การติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมความเร็ว โดยไม่มีผลกระทบต่อด้านอื่น ในรถยนต์ภายใต้ที่กฎหมายกำหนด

2.4 จากการศึกษาพบว่า อุบัติเหตุส่วนใหญ่เกิดจากผู้ขับรถยนต์ดื่มสุราแล้วขับรถ จึงควรมีการศึกษาถึง สาเหตุของการปล่อยปะละเลย จากหน่วยงานกำกับดูแลการผลิตและจำหน่ายสุราแก่ประชาชนโดยทั่วไป รวมไปถึง หน่วยงานที่ควบคุมดูแลการจราจรทางรถยนต์

2.5 จากการศึกษาพบว่า ผู้ขับรถยนต์ที่เกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่ดื่มสุราแล้วขับรถ จึงควรมีการศึกษาสาเหตุ ที่ส่งผลต่อการที่ผู้ขับรถยนต์ ไม่ละอาย และเกรงกลัวต่อการบังคับใช้กฎหมายห้ามผู้ขับรถยนต์ขับรถยนต์โดยมีปริมาณ แอลกอฮอล์ในกระแสเลือดเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด

2.6 จากการศึกษาพบว่า คนไทยส่วนใหญ่ที่ได้ซื้อว่านัถิอพระพุทธรูปศาสนาอังชาตความภูมิใจในการนับถิอ และปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธรูปศาสนา จึงควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความเลื่อมศรัทธา และปัจจัยในการ ฟ้นศรัทธาการนับถิอและปฏิบัติตามหลักทางพระพุทธรูปศาสนา

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบมัสการ พระพรหมคุณาภรณ์ ป.อ.ปยุตโต พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาส อินทปญโญ) พระพรหมมังคลาจารย์ (ปัญญานันตภิกขุ) พระธรรมวิมลโมลี พระครูปลัดสุวัฒนพรหมคุณ พระราชธรรมนิเทศ (พยอม กัลยาโณ) พระครู ดร. สุตธรรมาภรณ์ (สำราญ) พระมหา ดร. จตุพล จันทโชโต พระมหา ดร. มนตรี สุนทรเมโธ พระมหาปิยพงศ์ ปิยวิโส พระมหาถาวร เทวมิตรโต พระครูวินัยธรวิธาร พระมหาสุรศักดิ์ ธนปาลโธ พระมหาณัฐภัทร อิตตวิธเมธี และพระมหาพิพัฒน์ คุณวีโร

และขอขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศิริวัฒน์ จิระเดชประไพ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อุทัย ศิริภักดี และ ดร.ปรีชา ดิลกภูมิสิทธิ์ ศาสตราจารย์ ดร.เดือน คำดี ดร.ทวีศิลป์ กุลนภาตล และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทิพย์วิมล วงแก้วหิรัญ อ.อานวย สุวรรณศิริ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รท. ดร. บรรจบ บรรณรุจิ อ.นงคราญ แยมเวช อ.สุจิตรา อินคณตรี อ.ทองคำ นิสัยสัย จารุญ บริสุทธิ บุญชิน เสาวภาภรณ์ นภาทิพย์ เกสสมบุรณ์ ประนอม สุขสวัสดิ์ จิรศักดิ์ บุญนาค ยุพิน หงส์วะชิน

เอกสารอ้างอิง

กรมการขนส่งทางบก. (ม.ป.ป.). คู่มือเตรียมสอบเพื่อขอรับใบอนุญาตขับรถและใบอนุญาตเป็นผู้ประจำรถ (ผู้ขับรถ).

กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. (อึดสำเนา)

_____. สำนักวิศวกรรมและความปลอดภัย. (2544). คู่มือประกอบการอบรมผู้ประจำรถ หน้าที่ผู้ขับรถ. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ. (อึดสำเนา)

_____. (2552ข). ถนนแห่งความปลอดภัย. ฝ่ายผลิตสื่อและเผยแพร่ ส่วนสวัสดิภาพการขนส่ง. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.

_____. กองแผนงาน. (2554). กลุ่มสถิติการขนส่ง [ออนไลน์]. เข้าถึงข้อมูลวันที่ 4 สิงหาคม 2555. จาก http://apps.dlt.go.th/statistics_web/statistics.html

กรมสรรพสามิต, ข้าราชการสรรพสามิต (2554), ฉบับที่ 34/2554) กรมสรรพสามิต เงื่อนไขค่าน้ำเงินสำหรับรถยนต์คันแรก. (อึดสำเนา)

กันนวิร์ กนิษฐ์พงศ์ และสุพัตรา สำราญจิต. (2552). สื่แยกความคิด: อุบัติเหตุทางถนน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ (มสช.)

- บริษัท ไทยเบฟเวอเรจ จำกัด (มหาชน). (ม.ป.ป.). คู่มือขับขี่ปลอดภัยกับไทยเบฟ. ม.ป.ท.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และคณะ. (2549). “เมาไม่ขับ” จากวันวาน สู่วันนี้ และก้าวไปในวันข้างหน้า รายงานผลการศึกษาศักยภาพของมูลนิธิเมาไม่ขับในการลดอุบัติเหตุจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์. กรุงเทพฯ: มูลนิธิเมาไม่ขับ
- ปวย อึ้งภากรณ์. (2523). จากครรภ์มารดาถึงเชิงตะกอน. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโกมลคีมทอง.
- พระธรรมโกศาจารย์ (ปัญญานันตฺตฺถกฺข). (ม.ป.ป.ก) สุขสบายเพราะใช้ธรรม. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์. พรินต์ติ้ง
- พระธรรมโกศาจารย์ (พุทธทาส อินทปญฺโญ). (2542ก). หลักการดำเนินชีวิตที่นำพาใจ. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์. พรินต์ติ้ง
- _____. (2542). พุทธศาสนาคืออะไร. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต). (2539). การดำเนินชีวิตด้วยความไม่ประมาท. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต). (2554ข). ถึงเวลามารื้อปรับระบบพัฒนาคนกันใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: พิมพ์สวย
- พระพรหมมังคลาจารย์ (ปัญญานันตฺตฺถกฺข). (2551). ธรรมโอสธ ยาจรรโลงจิต. กรุงเทพฯ: เอส.อาร์. พรินต์ติ้ง.
- พระมหาธีรวัฒน์ บุญทอง. (2546). สมาธิทางพุทธศาสนา การเปรียบเทียบคำสอนเรื่องธยานะในพระพุทธานุศาสนมหายานกับภิกษุในพระพุทธานุศาสนาเถรวาท. วิทยานิพนธ์ ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาศาสนาเปรียบเทียบ) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วัฒนา ดวงสา. (2555, 21 มีนาคม). วิศวกร. สัมภาษณ์
- สมปอง คงนิม. (2552). ขับรถเชิงป้องกันอุบัติเหตุ. กรุงเทพฯ: วี.พรินท์ (1991).
- สมพงษ์ ใจซื่อ. (2546). ขับปลอดภัยไร้อุบัติเหตุ. กรุงเทพฯ: ออฟเซ็ท ครีเอชั่น.
- อิสริณทร์ อภินันท์. (2555, 21 มีนาคม). วิศวกร ผู้เคยประสบอุบัติเหตุทางรถยนต์. สัมภาษณ์